

Direktoriaus žodis

Mieli kolegijos akademinės bendruomenės nariai,

Besibaigiantys 2013-ieji mūsų bendruomenei buvo svarbūs ir prasmingi. Panevėžio kolegija didžiuojasi tarptautinių ekspertų išreikštu pasitikėjimu — šiais metais Studijų kokybės vertinimo centras įvertino mūsų bendruomenės pastangas siekti studijų kokybės maksimaliu 6-erių metų kolegijos akreditacijos terminu. Šis rezultatas pasiektas nuosekliu kolegijos bendruomenės darbu tobulinant ir vykdant studijų programas, siekiant naujų darbuotojų kompetencijų, stiprinant kolegijos ryšius su socialiniais partneriais, tobulinant mūsų materialinę bazę. Šiais metais mūsų bendruomenė pasitikėjimą išreiškė didelis būrys studentų, pasirinkusių studijas vienintelėje savarankiškoje aukštojoje mokykloje Panevėžio regione.

Mūsų bendruomenė sėkmingai įgyvendino reikšmingus ES projektus, kurių dėka ne tik mūsų kolegijos, bet ir kitų aukštųjų mokyklų partnerių studentai galės tobulinti praktinės veiklos kompetencijas naujai įrengtame Praktinio mokymo centre, naujose statybos, inžinerijos, informacinių technologijų, medicinos laboratorijose.

Egidijus ŽUKAUSKAS,
Panevėžio kolegijos direktorius

Į studijas 2014-2015 mokslo metais studentus pakvies atsinaujinęs Panevėžio kolegijos Rokiškio filialas, šiltu renovacijos rūbu taupydamas kolegijos energetinius išteklius rengiasi kolegijos Medicinos ir Socialinių mokslų fakultetas.

Mūsų studentai ir dėstytojai džiugino mus puikiais pasiekimais konkursuose, mokslinėje ir akademinėje veikloje.

Kolegijos šūkis „Čia tavo karjeros pradžia!“, lydintis mūsų darbus šiandien mus kviečia žengti toliau ne tik kompetencijų, bet ir naujų iššūkių prasme. Tikiu kad juos sėkmingai įveiksime.

Džiaugiuosi atsinaujinusi „Pankomanijos“ laikraščio numeriu, kuris sutelkia mūsų bendruomenę ir padeda dalintis mūsų džiaugsmiais, aktualijomis ir pasiekimais.

Linkiu mums visiems susitelkimo, ryžto sutikti nuolat besikeičiančios akademinės aplinkos iššūkius, visiems „Pankomanijos“ rengėjams ir skaitytojams – sėkmės ir akademinio noro tobulėti kartu su mūsų „Panko“. Gerbkime vieni kitus ir kartu siekime, kad mūsų kolegija taptų šiltais ir jaukais namais, į kuriuos norėtume grįžti kasdien.

Prisijaukinkime savo istoriją

Kuo mums svarbūs vienuoliai pijorai (1727—1832 m.)

Nors garbūs istorikai mus gali kritikuoti dėl savo šaknų ieškojimo net XVIII a. pradžioje, niekas nepaneigs, kad teritorija, kurioje dabar vyksta paskaitos Panevėžio kolegijos studentams, kadaise priklausė vienuoliams pijorams. Dar 1727-aisiais vienuoliai pijorai, ne vienos mokyklos Abiejų Tautų Respublikoje steigėjai, Vilniaus kapitulos kanauninkui Kristupui Bialozaurui pritarus ir Bernatonių seniūnui Kristupui bei jo žmonai Konstancijai Dombškiams leidus, įsikūrė Panevėžyje, dabartinės Nepriklausomybės a. šiaurinėje dalyje. Žemės sklypą jie gavo su sąlyga, kad greta savo vienuolyno ir bažnyčios jie pastatys ir mokyklą, kurioje mokys apylinkių vaikus. Savo pažadą vienuoliai įvykdė ir daugiau nei šimtą metų šioje vietoje mokė Panevėžio krašto vaikus. Panevėžio kolegija tuo metu atliko aukštesnės (arba vidurinės mokyklos) funkcijas. Mokslai joje trukdavo šešerius, vėliau septynerius metus. Vienuoliai pijorai konkuravo su jėzuitų ordinu steigiant mokyklas, todėl norėdami išlikti konkurencinėje kovoje daug dirbo reformuojant tų laikų mokslą. Jie anksčiau įvykdė mokslų sekularizaciją, jų reformos patirtimi vėliau buvo pasinaudota ir Rusijos imperijoje 1803 m. pertvarkant švietimo sistemą.

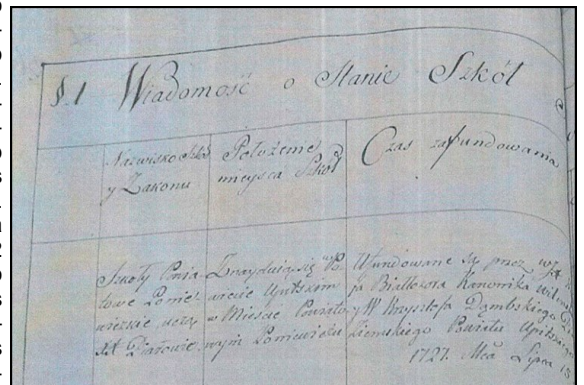
Istorijos taip buvo lemta, kad to meto švietimo modernizavimo procesas vyko būtent čia, šalies provincijoje veikiančioje Panevėžio kolegijoje. Svarbiausia to laiko švietimo naujovė vidurinio mokslo grandyje buvo ta, kad čia imta plačiau mokyti gamtos ir tikslųjų mokslų, pabrėžiant galimybę juos taikyti praktiškai. Tai buvo moksle įsitvirtinančios empirinės metodologijos atspindys švietime. Pijorai ypač pasistengė, kad mokslo turinys nedomaiuotų humanitariniai mokslai. Archyvuose dar yra išlikę nemažai

medžiagos apie vienuolių pijorų kolegijos veiklą Panevėžyje XIX a. pradžioje, kai Lietuva jau buvo Rusijos carinės imperijos sudėtyje. Išlikusios įvairių tikrinimų ataskaitos dažnai fiksavo gan aukštą mokymosi lygį Panevėžio pijorų kolegijoje, o iš to meto mokytojų sąrašų matyti, kad tarp jų buvę nemažai turinčių solidų pedagoginį stažą.

Pijorų kolegijos specializavosi tam tikrose mokslų srityse. Panevėžyje veikusioje kolegijoje dominavo filosofija. Dar ir dabar Mokslų Akademijos bibliotekoje saugomos išlikusios 1739 metų rankraštinės knygos, kurios buvo naudojamos Panevėžio pijorų kolegijoje. Pasuktinėje filosofijos klasėje buvo mokoma logikos, fizikos, geometrijos, gamtos mokslų, etikos. O kaip teigia profesorė M. Lukšienė, XIX a. ši mokykla buvo viena iš nedaugelio Lietuvos mokyklų, kurioje Lietuvos istorija buvo dėstoma kaip atskiras dalykas. Lietuvos istorijos Panevėžio kolegijoje 1821-1824 m. mokė Antanas Mošinskis. Kolegija turėjo nemažą biblioteką (1552 knygas). Ji išugdė ne vieną to laiko šviesuolį, bet dvi ypač ryškias asmenybes. Tai visų laikų nepaženktą Lietuvos architektą, Vilniaus Katedros ir Rotušės, Verkių ansamblio statytoją, 1774 m. sukilimo dalyvį Lauryną Gucevičių (mokėsi 1768-1773) ir garsųjį kelių tiesimo ir tiltų statybos inžinierių, generolą Stanislovą Kerbedį (mokėsi 1818-1824).

Jeigu Panevėžio pijorų kolegija su dabartine Panevėžio kolegija tiesiogiai susijusi tik tiek,

kad dabartinė įsikūrusi kadaise pijorams priklaususioje teritorijoje (pastatų nėra išlikusių), įvairių prielaidų ir interpretacijų, beje, paremtų faktais bei užfiksuotų šaltiniuose, galime daryti kuo įvairiausių ir ne vien tik dėl gražaus žodžių žaismo Panevėžio kolegija. Ir tada, ir dabar Panevėžio kolegijoje didelis dėmesys buvo skiriamas tiksliesiems, gamtos mokslams bei praktiniam įgytų žinių pritaikymui. Nors dabar, ko gero, sunku būtų lyginti to meto ir šių dienų mokslų turinį bei metodikas, gamtamokslinė, technologijos mokslų ryški pakraipa būdinga ir ano, ir šio meto Panevėžio mokykloms.

Panevėžio pijorų mokykla, įkurta 1727 m. Liepos 15 d., buvo keturklasė, joje dirbo 4 mokytojai, mokėsi 108 mokiniai.

(1803 10 05 ataskaita apie Panevėžio mokyklos būklę.-LVIA.-F. 567.-Ap. 2-B. 55.-L. 36 v.; Lukšienė M. Lietuvos švietimo istorijos bruožai XIX a. pirmoje pusėje.-Kaunas, Šviesa, 1970 .-p. 110.)

Svarbiausi 2013 metų darbai ir įvykiai

Sausis

Panevėžio kolegija tapo Vadybos plėtros asociacijos (BMDA) nare. Ši asociacija vienija daugiau nei 65 narius iš 23 šalių. Asociacijos šūkis „Jungti rytus ir vakarus“ leido nustatyti virtualų tiltą tarp Rytų ir Vakarų vadybos mokyklų.

Vasaris

Vasario 20 d. Pasvalio r. savivaldybėje pasirašyta Panevėžio kolegijos ir Pasvalio rajono savivaldybės bendradarbiavimo sutartis.

Kovas

Kovo 8 d. Kaune vykusiam tarptautiniame studentų masažo čempionate pirmą vietą pelnę kinestetikos studijų programos studentas Arminas Dziadaravičius (vad. dėst. Laura Janušonienė).

Kovo 13 d. kolegijoje vyko Lietuvos kolegijų bibliotekų asociacijos (LKBA) išvažiuojamasis susirinkimas. Dalyvavo bibliotekų darbuotojos iš 6 Lietuvos kolegijų.

Kovo mėn. akredituota nauja studijų programa *Elektroninio verslo technologijos*.

Kovo 15 d. prie Panevėžio kolegijos pradeda veikti Panevėžio Europe Direct informacijos centras (EDIK), teikiantis bendrą informaciją apie

ES, organizuojantis įvairias akcijas ir renginius, viešinančius ES. Jo veiklą finansuoja Europos Komisija.

Kovo 25 d. kolegijoje atidarytas naujas duomenų centras, į kurį persikėlė naujas modulinis serveris ir visi kolegiją aptarnaujantys serveriai. Jiems užtikrintas 100 Mbps interneto srautas, reikalinga oro temperatūra ir drėgnumas. Naujo serverio resursai 5 kartus didesni nei esamų kolegijos serverių.

Kovo 26-28 d. kolegijoje dirbo tarptautinė ekspertų grupė – vyko išorinis kolegijos veiklos vertinimas. 2013 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. SV6-47 kolegija akredituota 6 metams.

Balandis

Balandžio 11 d. kolegijoje vyko respublikinis studentų konkursas „MECHATRONIKA 2013“. Jame dalyvavo Vilniaus, Kauno technikos, Klaipėdos valstybinės, Šiaulių valstybinės, Panevėžio kolegijos ir VšĮ Panevėžio profesinio rengimo centro atstovų komandos.

Balandžio 14-17 d. kolegijos direktorius Egidijus Žukauskas lankėsi kolegijos partnerių Konino ir Vloclaveko miestų aukštosiose mokyklose. Su Konino aukštąja profesine mokykla pasirašyta bendradarbiavimo sutartis.

Gegužė

Gegužės 24 d. kolegijoje lankėsi Europos Parlamento narys, Lietuvos valstybės atkuriamojo Seimo pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis. Savo senelio Jono Jablonskio vardo auditorijoje jis skaitė viešą paskaitą, dalijo savo knygas ir autografus, žiūrėjo kolegijos dėstytojų ir studentų sukurtą misteriją „Nubudom kalbos“.

geležį“, su panevėžiečiais nusifotografavo prie Jono Jablonskio portreto.

Birželis

Birželio mėn. Medicinos ir socialinių mokslų fakulteto pastato atnaujinimui Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas skyrė per 600 000 litų.

Birželio mėn. Panevėžio mokytojų seminarija, kurios pastatus valdo ir tradicijas iš dalies tęsia Panevėžio kolegija, Lietuvoje kasmet vykdomuose nacionalinių vertybių rinkimuose apdovanota kaip „daiktas, objektas, garsinantis Lietuvą“.

Birželio mėn. kolegijos vadybos sistema sertifikuota pagal tarptautinį standartą LST EN ISO 9001:2008. Šis sertifikavimas yra vienas iš ES lėšų finansuojamo projekto VP1 -2.1-ŠMM-04-K-014, kurio vertė apie 1 mln. litų, rezultatų.

Birželio mėn. kolegija tapo Baltijos jūros akademijos (Hansa Parlamento) nare.

Liepa

Liepos 12-14 dienomis Estijoje, Laulasmaa SPA, vyko tarptautinė Baltijos šalių masažo konferencija bei čempionatė. Dalyvavo kolegijos absolventė Agnė Špokaitė ir kinestetikos

Prisijaukinkime savo istoriją

Ką bendra su Panevėžio kolegija turi Panevėžio bajorų mokykla ir 1863 metų sukilimas

Kur kas arčiau nei vienuolių pijų įsteigta Panevėžio kolegija ir savo laikmečiu, ir teritorija mums yra Panevėžio bajorų mokykla. Kuklus bajorų mokyklos pastatas (beje, XIX a. pabaigoje paaugštintas) dar ir šiuo metu tarnauja mokymo reikmėms. Prie jo nėra jokios lentelės, kad tai valstybės saugomas kultūros ar architektūros paveldo objektas, tačiau, ko gero, ne už kalnų tas laikas, kai ant šio pastato sienos atsirast atminimo lenta, kurioje bus išvardyti visi tie, kurie kadaise mynė šio kuklaus savo išore, bet tokio svarbaus savo turiniu pastatėlio slenkstį. Reikėtų atitaisyti istorinę klaidą ir į dienos šviesą ištraukti tuos, kurių šviesus atminimas dar sklendo tarp šio pastato sienų. O būta čia tikrai ne tik Lietuvai svarbių pirmo ryškumo žvaigždžių. Bet tai – žvilgsnis į ateitį. O šiuo metu pastate adresu Klaipėdos g. 1 įsikūrusi Aplinkos ir statybos katedra, keletas auditorijų, užsienio kalbų kabinetai yra išlikę ir autentiškas rūšys, kuris dar taip pat laukia savo pritaikymo.

Istoriniai šaltiniai liudija, kad šio pastato statybos ir bajorų mokyklos iniciatoriai Panevėžyje buvo vietos bajorai. Tai jie iš miesto apylinkių dvarininkų, valdininkų, žydų rinko aukas pinigais ir statybinėmis medžiagomis, kad pradėtų mokyklos, kurios tuomet po pijų mokyklos uždarymo taip reikėjo miestui, statybą. 1838-aisiais

pradėta mokyklos pastato statyba, o jau 1840-aisiais į jį iš Troškūnų perkeliama apskrities bajorų mokykla, vėliau pervadinta į Panevėžio gimnaziją. Tai buvo šešerių, gimnazijos laikotarpiu, o gal net septynerių metų trukmės pasaulietinė mokymo įstaiga. Beje, luominė, todėl teoriškai čia galėjo mokytis tik jaunuoliai, kurie turėjo bajoriškos kilmės arba atleidimo nuo baudžios dokumentus. Buvo įvesti ir mokinių amžiaus apribojimai. Tačiau nepaisant visų kliūčių ir valstiečiai rasdavo būdų, kaip įkurdinti savo vaikus šioje mokykloje. Štai paskutiniams mokyklos gyvavimo metais, 1864-aisiais, iš 192 mokinių net 108 buvo valstiečių vaikai. Vienas iš jų ir laisvų karališkų valstiečių sūnus nuo Pasvalio Medinių kaimo **Petras Vileišis**, vėliau tapęs viena iš ryškiausių Lietuvos žvaigždžių, kuriant naują modernią savarankišką Lietuvos valstybę. Deja, Panevėžyje Petras Vileišis gimnazijos nebaigė, ją baigė Šiauliuose. Galime numanyti, kad tą lėmė ne mokyklos mokymo lygis, bet objektyvios priežastys – caro represijos po 1863 metų sukilimo. Tačiau, pasak brolių Vileišių biografijų tyrinėtojo Mykolo Karčiausko, būtent Panevėžio gimnazijos pirmoje klasėje jis išlaikė pirmą lietuviybės egzaminą: atsakė susirusinti arba susilenkinti savo pavardę. Taip ir liko Vileišiu, vilties apaštalu.

Vėlgi žinoma, kad daugelis pedagogų ir gimnazistų rėmė 1863 m. sukilimą, dėl to atsidūrė kategorijoje arba kilpoje. Caro vietininkams bet kokia kaina reikėjo užgnaužti laisvos minties plitimą ir čia, Panevėžyje, dėl to buvusią bajorų gimnaziją uždarė. Kalbant apie 1863 metų sukilimą būtų nedovanotina nutylėti fakto, kad šią mokyklą, tik gerokai anksčiau, yra baigęs vienas iš sukilimo vadų, sutelkęs kovai prieš caro žandarus apie penkių šimtų valstiečių, miestelėnų, moksleivių, smulkiosios šlėktos atstovų, liaudies interesams artimų inteligentų būrį, pats stojęs į mūšį, tapęs kunigo Antano Mackevičiaus pavaduotoju pirmasis Panevėžio fotografas **Eliziejus Liutkevičius**.

Eliziejus Liutkevičius

Pirmasis Panevėžio miesto fotografas, vienas iš 1863 m. sukilimo vadų

Gimnazijos auklėtinis – Lietuvos verslo pradininkas Petras Vileišis

Atskiro straipsnio tikrai vertas Petras Vileišis, kuris mokėsi Panevėžio gimnazijoje. Nors tikrų žinių, kiek metų (dvejus ar ketverius) jis mokėsi Panevėžyje, kol kas neturime (vieni šaltiniai teigia, kad 1861-1865 m., kiti, kad 1864-1865 m), tikriausiai niekas nenuginčys, jog jis vis dėlto su Panevėžiu turi sąsają, o drauge ir su ta miesto dalimi ir pastatu, kuriame dabar įsikūrusi Panevėžio kolegija. Dar daugiau - būtent Panevėžio gimnazijos pirmoje klasėje jis išlaikė pirmą lietuviybės egzaminą: atsakė susirusinti arba susilenkinti savo pavardę. Taip ir liko Vileišiu, vilties apaštalu.

Neseniai dienos šviesą išvydusioje solidžioje knygoje „Lietuvos verslo istorija“ straipsnio „Petras Vileišis – tautinio verslo pradininkas, verslininkas, idealistas“ autorius J. Rudokas rašo: „P. Vileišis – unikali mūsų istorijos asmenybė. Jo darbai ir nuopelnai bemaž prilygsta Jono Basanavičiaus, Vinco Kudirkos, Jono Šliūpo ir kitų svarbiausių mūsų

Svarbiausi 2013 metų darbai ir įvykiai

<<2

specialybės studentas Eigirdas Špokauskas (vad. L. Janušonienė) Jie atstovavo ETNO SPA Lietuva.

A. Špokaitė užėmė III vietą, o E. Špokauskas buvo apdovanotas specialiu komisijos nario, gydytojo Aleksandro Gončarovo (Rusija), tarptautinio masažo meistro prizų „Už perspektyvumą bei technišumą“.

Liepos mėn. Panevėžio kolegijos studentė A. Lukoševičiūtė buvo įvertinta Prezidento A. Brazausko vardine mėnesine 650 litų stipendija.

Rugsėjis

Rugsėjo 7 d., minint miesto gimtadienį, vėliava prie miesto savivaldybės kėlė ir „Metų panevėžietė 2012“ išrinkta Panevėžio kolegijos kokybės ir tyrimų skyriaus vadovė ir dėstytoja Birutė Dalmantiene.

Rugsėjo 11 d. pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Kupiškio rajono savivaldybe, stiprinami bendradarbiavimo ryšiai su Pasvalio, Biržų savivaldybėmis. Iš viso kolegijoje jau pasirašytos 6 bendradarbiavimo sutartys su regiono savivaldybėmis.

Rugsėjo 19 d. kolegijoje buvo oficialiai atidarytas Praktinio mokymo centras, kainavęs apie 3 mln. Europos struktūrinių fondų ir valstybės lėšų. Jame įrengta 12 modernių laboratorijų ir kabinetų. Jame aplinkos apsaugos, elektros ir automatikos įrenginių, statybos, burnos higienos, kineziterapijos studijų programų studentai atliks profesinę praktiką ir įgis praktinių įgūdžių realiomis sąlygomis. Jis pritaikytas ir fizinių negalią turintiems studentams.

Rugsėjo 27 d. Panevėžio kolegijos darbuotojų visuotiniame susirinkime buvo pritarta kolektyvinės sutarties projektui ir pasirašyta pirmoji kolegijos kolektyvinė sutartis.

Rugsėjo 22 – spalio 12 d. Rokiškyje vyko tarptautinis XIV vargonų muzikos festivalis, skirtas čekų muzikui, pedagogui ir vargonininkui Rudolfui Lymanui. Jį organizuojant daug prisideda Panevėžio kolegija.

Rugsėjo mėn. kolegija baigė įgyvendinti Europos socialinio fondo agentūros finansuojamą projektą „Vidinės studijų kokybės vadybos sistemos Panevėžio kolegijoje tobulinimas“. Patvirtintas ir kolegijos virtualioje mokymosi aplinkoje paskelbtas Kokybės vadovas su procedūrų aprašais.

Rugsėjo mėn. studentai kviečiami į įvairias studijas bei klubus, kuriuose gali turiningai praleisti laisvalaikį. Prie kolegijos šiemet veikia sporto klubas „Technikas“, studentų teatras, studentų choras, dailės studija „Spalvų ratas“, kūrybinės raiškos klubas, elektroninio marketingo klubas, informacinių technologijų klubas.

Rugsėjo 27-29 d. Panevėžio kolegijos studentai ir dėstytojai aktyviai dalyvavo parodoje „EXPO Aukštaitija 2013“. Kolegijos renginiai vyko su šūkiu „Būk sveikas, būk žalias, būk verslus“.

Spalis

Spalio 1 d. pirmą kartą Panevėžio kolegijoje vyko Konstitucijos egzaminas. Pirmame etape dalyvavo 24 kolegijos studentai.

Spalio 21 d. vyko Panevėžio kolegijos Rokiškio filialo rekonstruoto pastato atidarymo šventė. Atidaryme dalyvavo švietimo ir mokslo ministras Dainius Pavalkis, LR Seimo narys Vytautas Saulis, Rokiškio rajono meras Vytautas Vilyš, AB Rokiškio sūris generalinis direktorius dr. Antanas Trumpa ir kt. Istorinio 80 metų senumo pastato remontas ir prikėlimas naujam gyvenimui truko ne vienerius metus. Jis atsiėjo per 600 tūkst. litų.

Spalio 29 d. miesto kultūros centre Panevėžio bendruomenių rūmai atidaryta kolegijos dailės ir technologijų pedagogikos 3 kurso studentės, kolegijos darbuotojos Gitanos Kaupaitės grafikos darbų paroda.

Lapkritis

Lapkričio 12-15 dienomis pirmą kartą kolegijos istorijoje surengta mokslo ir technologijų populiarinimo savaitė.

Lapkričio 21 d. kolegijos stalo tenisininkės dalyvavo 2013-2014 metų XIV Lietuvos kolegijų studentų sporto žaidynėse. Teisę kolegijoje studijuojanti Lina Martinkė (vad. dėst. L. Kryževičienės) tapo stalo teniso asmeninių varžybų nugalėtoja.

Lapkričio mėn. kolegijos bendruomenė pasiekė miesto savivaldybės padėkos raštas už bendradarbiavimą su Panevėžio miesto ugdymo įstaigų socialiniais pedagogais ir pagalbą organizuojant pilietinę akciją „Tolerancijos gelė“.

Gruodis

Gruodžio 6 d. Panevėžio prekybos, pramonės ir amatų rūmai Panevėžio kolegijai įteikė diplomą „Verslo partnerystės lyderis 2013“ už sėkmingą bendradarbiavimą su verslo įmonėmis, pasiekimus plėtojant edukacinę veiklą ir reikšmingų bei naudingų Europos Sąjungos finansuojamų projektų įgyvendinimą.

Gruodžio 9 d. kolegijos atstovėms dėstytojoms Erminai Čičienei ir Jurgitai Urbonienei Lietuvos Respublikos Vyriausybės rūmuose įteikta LR Seimo antikorupcijos komisijos padėka, skirta Panevėžio kolegijai už antikorupcinių iniciatyvų kompleksą.

Prisijaukinkime savo istoriją

Gimnazijos auklėtinis – Lietuvos verslo pradininkas Petras Vileišis

<<2

tautos žadintojų nuopelnams. Tačiau kitaip, nei jie, šis žmogus kovai dėl lietuvių tautos teisių skyrė ne tik literato, publicisto, visuomenininko, organizatoriaus sugebėjimus, bet, būdamas talentingas inžinierius, verslininkas, - ir savo didžiulį sunkiai uždirbtą turta. To negalėjo padaryti niekas kitas iš to meto mūsų tautiečių, nes daugiau tokių turtingų ir susipratusių žmonių Lietuvoje net nebuvo...

Nors kaip jau minėjome, Petras Vileišis dėl objektyvių priežasčių Panevėžio gimnazijos nebaigė, bet Šiaulių gimnaziją 1870 m. jis baigė aukso medaliu. Toliau sekė mokslai Peterburgo universitete, kur studijavo matematiką. Pagal tokią specialybę negalėdamas įsidarbinti Lietuvoje jis nepasidavė. 1876 m. įstojo į Peterburgo kelių institutą, norėdamas įsigyti kitą, praktiškesnę specialybę. Tais metais prasidėjo jo aktyvi lietuviška veikla: jis susirašinėjo su J. Basanavičiumi ir kitais inteligentais, kurie mokėsi Maskvoje, kovojo dėl mūsų spaudos laisvės. Baigęs kelių institutą ir tapęs inžinieriumi P. Vileišis dirbo geležinkelių sistemoje, statė tiltus, tiesė naujas kelių linijas Rostove, Ukrainoje, Urale, Lenkijoje. Už tai pelnė didelį autoritetą valdžios sluoksniuose, buvo apdovanotas ordinais ir aukštais titulais. Tačiau dideli uždirbti pinigai J. Vileišio neužvaldė. Nors ir gyvendamas klajoklio gyvenimą, jis tęsė tautišką veiklą: rašė „Aušrai“, „Varpu“, rėmė juos lėšomis, savo pinigais išleido apie 100 įvairių šviečiamojam turinio knygelių, vadovėlių, apie 60 jų pats parengė. 1896 m. palikęs valdišką tarnybą, P. Vileišis nutarė imtis verslo ir pradėjo dirbti

rangovu. Dar 1877 m. laiške J. Basanavičiui jis rašė: „Pramonininko ar pirklio amatas man, regis „apgautas stebėtina, širdį pagaunanti aureole: ten tegali būti laisvas“. Naudodamas pažangiausias to meto technologijas, jis statė tiltus Latvijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje. 1899 m. su 830 tūkst. rublių kapitalu atsikraustė į Vilnių. Ten vėlgi labiausiai už viską jam rūpėjo lietuviybė. Žinant, kad tuo metu beveik visi Lietuvos miestai buvo nelietuviški, o lietuviu vadintis net buvo gėda P. Vileišis daug prisidėjo, kad būtų atsižvelgta į mūsų tautos interesus. Padėtis Vilniuje tuomet kėlė didžiulį susirūpinimą visiems mūsų tautinio atgimimo veikėjams, bet tik P. Vileišis su savo autoritetu, lėšomis, energija, organizatoriaus ir verslininko sugebėjimais galėjo imtis tą padėtį taisyti, plėtodamas lietuvišką veiklą visose srityse: kultūrinėje, religinėje, ekonominėje. 1900 m. Vilniuje jis pastatė metalo dirbinių gamyklą. Labiau už gaunamą pelną jam rūpėjo į Vilnių pritraukti kuo daugiau tautiečių. Šioje įmonėje būrėsi ne tik lietuvių darbininkai, bet ir inžinieriai, iš viso apie 120-150 žmonių. Be to, jis leidosi į kovą su Vilniaus arkivyskupijos kurija dėl lietuvių parapijos įkūrimo mieste. 1902 m. P. Vileišio lėšomis buvo restauruota nedidelė šv. Mikalojaus bažnytelė, iki tol buvusi apleista. Ji tapo ne tik lietuvių parapijos, bet ir kultūrinės mūsų tautiečių veiklos centru. Kaip rašoma „Lietuvos verslo istorijoje“, labai svarbi tautinio atgimimo požiūriu buvo kita P. Vileišio įkurta įmonė – spaustuvė. Leidimas ją steigti buvo gautas 1904 m., panaikinus spaudos draudimą. Tada į Vilnių P. Vileišio kviečiami iš visos Lietuvos ėmė rinktis mūsų švietusiuoliai, visuomenininkai, literatai: Povilas Višinskis, J. Tumas-Vaižgantas, Mykolos

Biržiška, Jonas Jablonskis, Marija Pečkauskaitė -Šatrijos Ragana ir daugelis kitų, o 1905 m. vasarą – ir po 25 užsienyje praleistų metų į Lietuvą grįžo J. Basanavičius. Tik P. Vileišio dėka Vilniuje pradėjo eiti pirmasis lietuviškas dienraštis „Vilniaus žinios“. Apie P. Vileišio nuopelnus Lietuvai būtų galima dar daug parašyti, bet tegul tai lieka kitiems „Pankomanijos“ numeriams.

Petras Vileišis
Inžinierius, verslininkas

Prisijaukinkime savo istoriją

Mokytojų seminarija ir Zacharijus Liackis

Ankstesniuose „Pankomanijos“ puslapiuose apžvelgę laikus, kurie nuo šių dienų jau gerokai nutolę ne tik laike, bet ir erdvėje, eikime istoriniu Panevėžio keliu, vedančiu šiaurę į Panevėžio kolegijai priklausančią teritoriją. Tame kelyje, kaip jau minėta anksčiau, mus vis dar pasitinka du pastatai (Klaipėdos g. 1 ir Klaipėdos g.3), labai svarbūs ano meto liudytojai. Jie tikrai mena Panevėžio mokytojų seminarijos epochą, kuri prasidėjo dar 1872-aisiais, o baigėsi 1935-aisiais. Tiksliau – dvi epochas: rusiškąją ir lietuviškąją. Tiesa, nors ir caro laikais (1872-1915), ir Lietuvos laikais (1919-1935) dabartinėje Panevėžio kolegijos teritorijoje veikusi mokytojų seminarija vadinosi taip pat, suprantama, tai nebuvo tos pačios įstaigos nei savo įkūrimo tikslais, nei mokymo turiniu. Galėtume net daryti prielaidą, kad jos buvo kardinaliai priešingos. Pirmoji mokytojų seminarija įsteigta caro vietininkų dar 1872 m. ir veikusi iki 1915 m. buvo lietuvių tautos rusifikavimo ir nutautinimo įrankis. Tame pačiame pastate atkurta jau lietuviška mokytojų seminarija (1919 m.) buvo lietuviškos ir patriotizmo židynis. Šiame straipsnyje trumpai apžvelgsime rusiškąją mokytojų seminarijos laikotarpį, kuris, nepaisant visų minėtų steigimo aplinkybių, buvo labai svarbus miestui tiek kultūrinė, tiek švietimo prasme. Miestas buvo priverstas į seminariją kviesti išsilavinusius žmones, kurie nors ir pagal to meto caro vietininkų sugalvotus standartus, turėjo mokytis tiek vietos stačiatikių vaikus, tiek atvykusiuosius čia mokytis iš kitų carinės Rusijos regionų, ir ne tik iš Šiaurės vakarų krašto. Būta čia studentų ir iš Gardino, ir iš Breslo, ir iš Smolensko bei kitų Rusijai tuomet priklaususių miestų. Nori nenori, kad tie atvykėliai kitaip galėtų mūsų krašte vykdyti rusifikavimo politiką, reikėjo to meto švietimo politikams

imtis priemonių, kad būsimieji lietuvių vaikų mokytojai bent pramoktų lietuvių kalbos. Juk reikėjo su vietos valstiečių vaikais bent susikalbėti. Todėl neišvengiamai, greta kitų disciplinų, rusiškoje Panevėžio mokytojų seminarijoje reikėjo pradėti mokytis ir lietuvių kalbos. Tiesa, kirilica (lotyniški rašmenys buvo tuo metu draudžiami). Pirmieji bandymai vieniems vaikams mokytis kitus vaikus buvo nesėkmingi, todėl iš po žemių reikėjo iškapstyti bent kokį lietuvių kalbos mokytoją. Ir juo tapo Zacharijus Liackis (1836-1899). Švietimo istorijai labai svarbi Iliojaus universiteto Čikagoje profesorius, kalbos istoriko Giedriaus Subačiaus prieš keletą metų išleista mokslinė studija „Lietuvių kalbos ekspertai Rusijos imperijos tarnyboje“. Būtent ji leidžia drąsiai teigti, kad Zacharijus Liackis buvo labai svarbus ne tik to meto Panevėžio, bet Lietuvos (to vadinamojo Šiaurės vakarų krašto) asmuo. Ir ne tik kaip pirmasis lietuvių kalbos mokytojas Panevėžio mokytojų seminarijoje, Nežinia, Panevėžio džiaugsmui ar liūdesiui, pasak profesoriaus G.Subačiaus, dėka Z. Liackio, Panevėžys vienu metu tapo „tam tikru kirilikos formavimo centru“.

Prof. G.Subačiaus knygą recenzavusi Lietuvos istorijos instituto mokslininkė Reda Griškaitė teigia, kad mokslininkui savo istorinėje ir lingvistinėje studijoje pavyko sukurti itin ryškų Zacharijaus Liackio vaizdą. Iš Barysavo apskrities kilęs bajoras, LDK žymios Liackių giminės palikuonis, karininkas, Polocko ir Maskvos kadetų korpusų bei garsiosios 1855 metais įsteigtos Mikalojaus akademijos auklėtinis kurį laiką Kronštato tvirtovės karo inžinierius Zacharijus Liackis buvo ir Kauno gubernijos Valstybės turto rūmų civilinis inžinierius, ir Panevėžio apskrities išdininkas, ir vienas iš šio miesto realinės gimnazijos pastato (dabar

J.Balčikonio gimnazija) statytojų, ir senojo Panevėžio dvaro savininkas. Liackis – ir oficialios lietuvių kalbos pedagogikos Rusijos Šiaurės vakarų krašte pradininkas. Pasak recenzentės, nemažiau vertingas, net pikantiškas, ir kitas Liackio biografijos faktas – 1883 m., nors ir „ne visai savo noru“, jis tapo pirmuoju „Aušros“ laikraščio numerių vertėju į rusų kalbą. Būtų galima dar daug ką parašyti apie Zacharijų Liackį, bet šįkart užbaikime recenzentės žodžiais, jog G.Subačiaus knyga, kurioje didelę vietą užima istoriniai Zacharijaus Liackio tyrinėjimai, yra „labai svarbus įnašas ne tik į lietuvių kalbos, spaudos draudimo lotyniškais rašmenimis, pagaliau lituanistinės lingvistinės minties, bet ir į Lietuvos švietimo, Panevėžio mokytojų seminarijos, o plačiau prasme ir Panevėžio miesto istoriją“.

Pabaigai dar viena pikantiška detalė. Be kita ko, remiantis ir šia knyga bei joje prof. G. Subačiaus suformuotu Zacharijaus Liackio istoriniu paveikslu, Panevėžio kolegijoje, minint jos 10-metį ir ta proga organizavus Istorijos dieną, buvo sukurta ir net keturis kartus suvaidinta istorinė misterija „Nubudom kalbos geležį“ (aut. D. Andrašiūnienė, V.Vasiliauskaitė, V.Raubienė). Šioje misterijoje - bandyme patyrinėti rusiškosios Panevėžio mokytojų seminarijos istoriją, Jono Jablonskio gyvenimo ir darbo Panevėžyje laikmetį - nemažai dėmesio buvo skirta ir Zacharijaus Liackio meniniam paveldui ir vaidmeniui. Z. Liackį suvaidino buvęs Panevėžio kolegijos studentas ir darbuotojas Borisas Bylinskis.

Jono Jablonskio atminimo įamžinimas Panevėžio kolegijoje

Vargiai dabar Panevėžio kolegijos bendruomenėje rastume žmogų, kuris nežinotų, kad senajame mokytojų seminarijos pastate, kol kas oficialiai vadinamame Panevėžio kolegijos IV korpusu, yra Jono Jablonskio auditorija. Anksčiau tai buvo tik auditorija 428, o dabar – Jono Jablonskio. Dauguma kolegijos bendruomenės narių dabar jau, ko gero, pasakytų, kodėl tokia vardinė auditorija kolegijoje atsirado. Bent jau tiek, kad Jonas Jablonskis tame pastate dirbo. Viso šito nebuvo prieš gerus pusantrų metų. Užmaršties dulkes tiek nuo Jono Jablonskio, tiek nuo istorinio Panevėžio mokytojų seminarijos pastato pabandė nušluostyti keletas kolegijoje dirbančių entuziasčių, įtraukę į šį reikalą ir daugiau miesto kultūros žmonių. Nutarta žinią apie tai paskleisti ne tik bendruomenėje, bet ir mieste, netgi už jo ribų. Tikriausiai nesuklysiu teigdamas, kad tai mums pavyko. Šiandien jau galime didžiuotis puikia, kolegiją reprezentuojančia vardine Jono Jablonskio auditorija, kurioje nuolat vyksta įvairūs renginiai ir, žinoma, paskaitos studentams. Norintieji gali išsamiau pastudijuoti studijas, kuriuose ne tik Jono Jablonskio biografija, jo gyvenimo ir darbo Panevėžyje (1906-1908 m.) epizodai, bet ir dalelė miesto istorinės praeities.

Jono Jablonskio atminimą Panevėžio kolegijoje nutarta įamžinti 10-aisiais kolegijos gyvavimo metais, t.y. 2012-aisiais. Greta devynių kitų svarbių ir svarių Panevėžio kolegijai renginių 10-mečio proga buvo nutarta organizuoti ir Istorijos dieną, kurios užmojai buvo dideli, dabar atrodytų net neįtikėtini. Nutarta vieną auditoriją pavadinti Jono Jablonskio vardu, surengti konferenciją apie kolegijos praeitį ir sukurti istorinę misteriją irgi kolegijos praeities ir Jono Jablonskio gyvenimo ir darbo Panevėžyje tema. Visiems uždaviniamis įgyvendinti prireikė gero pusmečio. 2012 m. birželio 1-ąją, dalyvaudant daugeliui garbingų svečių ir Jono Jablonskio vaikaičiai, muziejininkei Eglei Gričiuvienei, auditorija buvo atidaryta. Iškilmingai ant sienos buvo atidengtas Jono Jablonskio portretas (jį sukūrė kolegijos dėstytojas dailininkas Sigitas Laurinavičius), susirinkusieji į šventę galėjo apžiūrėti ekspoziciją, skirtą

Jono Jablonskio auditorijoje vyko konstitucijos egzaminas

J. Jablonskiui (aut. R. Kosmauskienė, V. Vasiliauskaitė, V. Raubienė, E. Čižienė). Norintieji galėjo dalyvauti ir konferencijoje „Nuo mokytojų seminarijos iki Panevėžio kolegijos: praeities įžvalgos“. Konferencijoje pranešimus skaitė Lietuvos mokslų akademijos tikrasis narys Lietuvos edukologijos universiteto rektorius, habil. dr. A. Gaizutis, prof. habil. dr. G. Subačius, Lietuvos istorijos instituto jaunesnioji mokslo darbuotoja dr. O. Mastianica, panevėžietė mokytoja ekspertė ir edukologijos magistrė L. Lapinskienė, muziejinininkas D. Pilkauskas. Istorinę misteriją, kurioje atsispindėjo ne tik Panevėžio mokytojų seminarijos, bet ir Jono Jablonskio gyvenimo ir veiklos faktai Panevėžyje kūrė, režisavo, atliko Panevėžio kolegijos darbuotojai, dėstytojai ir studentai. Kad sukurtas (V. Raubienės, V. Vasiliauskaitės) tekstas prabiltų teatro kalba, pasistengė kolegijos dėstytoja ir režisierė Daiva Andrašiūnienė, sceninius kostiumais rūpinosi dailės technologijų dėstytoja Daiva Stro-paitienė.

Nūdienos aktualijos

Panevėžio kolegija populiaria mokslą ir...

2013 m. lapkričio 12-15 dienomis Panevėžio kolegijoje vyko mokslo ir technologijų populiarinimo savaitės renginiai. Projekto „Mokslo ir technologijų populiarinimo renginių rėmimo ir gebėjimų ugdymo sistema“ (kodas VP1-3.2-SMM-02-V-02-004) ir Panevėžio kolegijos lėšomis organizuotame renginyje Panevėžio kolegija, tęsdama mokslo taikomosios veiklos, eksperimentinės plėtos, technologijų populiarinimo tradicijas, organizavo mokslo populiarinimo savaitę kurios šūkis ISN: IŠGIRSTI, SUPRASTI NAUDOTI!.

Savaitės renginiai buvo skirti įvairioms visuomenės grupėms: vaikams, jaunimui, pedagogams, mokslininkams. Dalyviai turėjo galimybę padirbėti Panevėžio kolegijos praktinio mokymo centro laboratorijose: mikroskopu tirti vandens užterštumą, termovizoriumi matuoti oro pokyčius, susipažinti su atsinaujinančių elektros šaltinių veikimo principais, maketuoti ir spausdinti informacinius lankstinukus apie gamtos apsaugą. Dalyviai vyko į Krekenavos regioninio parko lankytojų centrą, besidomintys judesio poveikiu žmogaus sveikatai dalyvavo KINEZI mūšyje, kuriame šeiminkavo šalies ir tarptautinių masažo čempionatų nugalėtojai, Panevėžio kolegijos kineziterapijos studijų programos studentai ir jų dėstytojai. Renginys buvo suskirstytas į aplinkos, sveikatos, mokslo ir informacijos dienas. Aukštųjų mokyklų dėstytojams ir kolegijos partneriams skirtą dieną vyko tarptautinė konferencija „Mokslo ir studijų tendencijos globalizacijos sąlygomis“. Konferencijoje svečiavosi Švietimo mainų paramos fondo direktorė Daiva Šutinytė, kuri renginio dalyviams ir svečiams pristatė 2007-2013 m. Mokymosi visą gyvenimą programos rezultatus Lietuvoje bei Švietimo mainų paramos fondo

veiklos 2014-2020 metais perspektyvas. Lietuvos ir Latvijos aukštųjų mokyklų dėstytojai bei verslo ir pramonės atstovai dalyvavo plenariame posėdyje, dirbo sekcijose „Globalizacijos raiška socialinėje plėtmėje“ ir „Globalizacija ir technologijų taikymas“.

Renginys pratęsė Panevėžio kolegijos mokslo taikomosios veiklos tradicijas, sulaukė teigiamų dalyvių ir svečių įvertinimo, padėjo užmegzti ir plėtoti Panevėžio kolegijos tarptautinius ryšius bei bendradarbiavimą mokslo ir technologijų srityje.

... menus

Panevėžio kolegijos dėstytojų ir dailininkų Girmanto Rudoko ir Sigito Laurinavičiaus veikla jau senokai išsiveržusi iš kolegijos rėmų. Dalyvavimai įvairiuose miesto projektuose, asmeninių parodų ir plenerų organizavimai įvairiose miesto erdvėse leidžia teigti, kad kolegija ir su savo menais jau pastebima. Girmantas Rudokas rugsėjo - spalio mėnesiais dalyvavo Panevėžio miesto dailės galerijos ir Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos bei Panevėžio respublikinės ir slaugos ligoninės vykdomame socialinio meno projekte „Menas sveikatai ir gerovei“, o kitais metais tars svarų žodį meno kalba „Panevėžio 2014 metų Lietuvos kultūros sostinės“ renginiuose. Jis ves autorinį seminarą „Secesijos estetikos samprata pasaulio kūrėjų kontekste“, supažindins norinčiuosius su tapybos ant šilko technika, portreto žanro specifika, padės atlikti darbus. Balandžio mėnesį dviejose miesto viešose erdvėse bus pristatyti miestiečių sukurti panevėziečių moterų portretai.

Kolegijos dėstytojas ir menininkas, nuo 2013 m. Lietuvos dailininkų sąjungos narys Sigitas Laurinavičius 2013 m. surengė dvi autorines tapybos darbų parodas „Tapybės de-

konstrukcija“ (Šiaulių universiteto Menų fakultete) ir tapybos darbų parodą Panevėžio profesinio rengimo centre. Dalyvavo 6 grupinėse parodose. Rugsėjo 3-10 d. S.Laurinavičius dalyvavo Lietuvos ir Latvijos Žiemgalos dailininkų plenero Pakruojyje.

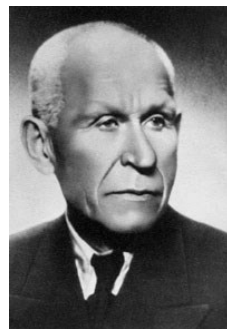

Dėstytojų ir dailininkų **Sigito Laurinavičiaus** ir **Girmanto Rudoko** darbai šiuo metu eksponuojami „Galerijoje XX“

Prisijaukinkime savo istoriją

JUOZAS BALČIKONIS IR LIETUVIŠKA MOKYTOJŲ SEMINARIJA (1919—1935)

Retas iš eilinių panevėziečių pasakys, koks ryšys tarp Panevėžio mokytojų seminarijos ir Juozo Balčikonio. Kol kas Juozo Balčikonio vardas daugeliui asocijuojasi tik su lietuvių kalbos mokslu ir prestižine gimnazija. Tačiau ne mažiau svarbūs faktai, kad būtent Juozui Balčikoniiui kėlė tik susikūrusioje Lietuvos valstybėje buvo pavesta atkurti Panevėžio mokytojų seminariją ir kurį laiką jai vadovauti. Viena iš to meto Panevėžio mokytojų seminarijos mokytojų J. Mičiulio dar 1929 m. parengta knygelė apie jos veiklą per pirmą dešimtmetį rašoma, kad iš pradžių seminarijai teko įsikurti kitoje vietoje, t.y. Marijos g. 17 name (dabar A. Smetonos g. 19). „Tai nebuvo buvusios seminarijos atgavimas, bet naujos, tikra to žodžio prasme, kūrimas“, - rašo J. Mačiulis. Pirmaisiais seminarijos mokytojais autorius mini J. Grabį, M. Jaskytę, A. Seradzinskaitę, A. Gilvydį, J. Elisoną, J. Zikarą, V. Paulauską. Šiek tiek vėliau seminarijoje pradėjo dėstyti ir P. Būtenas. Pirmieji mokslo metai prasidėjo spalio 1 d. surinkus į 1-ąją rengiamąją klasę 29 mokinius. Antrais mokslo metais surinkus dar vieną grupę butas Marijos g. pasidarė visiškai ankštas. Teko ieškoti kitų patalpų. Akys krypo į buvusią seminarijos pastatą, kuriame vis dar buvo įsikūrusi Raudonojo kryžiaus ligoninė. Ją iškrausčius atskiromis dalimis pastatas jau 1921-aisiais ir vėl buvo pradėtas gražinti mokytojų reikmėms ir tik 1923 m. visiškai perduotas seminarijai. Tais pačiais metais išleista ir pirmoji mokytojų

nuolat su juo bendravo.

Toliau leidžiantis į lietuviškosios mokytojų seminarijos gyvenimo peripetijas reikia pažymėti, kad Panevėžio mokytojų seminarija neturi analogų Lietuvoje, nes parengė ne tik daugiausiai mokytojų nepriklausomos Lietuvos mokykloms, bet ir garsėjo tautiniu patriotiniu auklėjimu. Čia vyko aktyvi visuomeninė veikla: susibūrė šauliai, po metų – skautai. 1929 m. įsteigtas „Jaunosios Lietuvos“ Panevėžio skyrius.

Jos pirmininku buvo išrinktas Henrikas Radauskas, vėliau tapęs vienu garsiausių Lietuvos poetų. Čia veikė tautiškos sporto organizacijos „Geležinis vilkas“ Panevėžio skyrius, susibūrė choras, kuriam vadovavo Mykolas Karka. 1925 m. seminarijoje pradėjęs dirbti garsus kalbininkas Petras Būtenas po užsiėmimų skaitė paskaitas iš tautosakos, tautotyros ir kalbos mokslo. Paskaitos buvo gausiai lankomos, vėliau kilo sumanymas suorganizuoti kuopelę, kuri rinktų tautosaką ir senienas. Kuopelė pasivadino Lietuvių kalbos mylėtojų draugija. Valdybos pirmininku išrinktas V. Lingė, nariu tapo Jonas Balyš. 1926 m. draugija pavadinta „Tautotyros ir senienų rinkimo draugija“. Be jau minėto žymaus Lietuvos tautosakininko, naujos mokslinės lietuvių folkloristikos ir etnologijos mokslo pradininko J. Balio, seminariją baigė ir garsus Lietuvos vertėjas Domas Urbas.

1932 m. seminarijos patalpose surengta didelė paroda. Joje savo darbus pristatė žymus skulptorius Bernardas Bučas ir kiti žinomi dailininkai. 1933 m. seminarijoje buvo įkurtas muziejus.

Ne veltui Panevėžio istorikų Donato Pilkausko ir Elenos Markuckytės dėka (jie pristatė nacionalinių vertybių rinkimams straipsnį apie Panevėžio mokytojų seminariją) Panevėžio mokytojų seminarija kasmet organizuojamuose nacionalinių vertybių rinkimuose 2013 m. gavo diplomą kaip „daiktas – objektas, garsinantis Lietuvą“.

Nūdienos aktualijos

Aukštaitijos savišvietos akademija (ASA) atspindi nūdienos aktualijas

Kad miesto pagyvenę žmonės, savo karjerą baigusieji vis dėlto nori bendrauti, kartu mokytis ir leisti laisvalaikį akivaizdžiai patvirtino prie Panevėžio kolegijos įsteigta Aukštaitijos savišvietos akademija (ASA). Prie Panevėžio kolegijos suaugusiųjų švietimo ir mokymo centro ji veikia nuo 2010 metų. Šios gražios idėjos autorė – tuometinė kolegijos laikinoji direktorė B. Dalmantienė. Siekdama kolegijoje įgyvendinti mokymosi visą gyvenimą principą, ji inicijavo užsiėmimus suaugusiems, pirmiausia senjorams, kuriuose pastarieji rastų sau mielą veiklą ir įgytų naudingų žinių. Idėja sulaukė didelio palaikymo – 2010 m. ASA veikloje neatlygintinai dalyvavo 16 kolegijos dėstytojų, vėliau šis skaičius išaugo iki 25. Visi dėstytojai dirba po savo darbo valandų, nuoširdžiai ir profesionaliai. Jiems į pagalbą ateina profesionalai, dirbantys už kolegijos ribų. ASA lankytojai tai įvertino ir jų skaičius nuolat auga. Aukštaitijos savišvietos akademijos 2013-2014 mokslo metų užsiėmimuose dalyvauja 534 klausytojai. Naujų žinių ir įgūdžių jie siekia Menų, Etnokultūros, Sveikatos ir socialinės gerovės, Technologijų, Kalbų bei Visuomenės raidos ir ekonomikos katedrose. Populiariausi yra su sveikatos priežiūra ir jos gerinimu susiję užsiėmimai, užsienio kalbų ir informacinių technologijų mokymai. Didžiulė sėkmė lydi etnokultūros katedros užsiėmimus – juose ne tik klausomasi įdomių paskaitų, bet ir mokomasi lietuviškų dainų, papročių, ieškoma istorinių paslapčių. ASA klausytojai mokosi piešti mandalas, gaminti papuošalus ir aksesuarus. Menų katedra sukūrė kalendorinių dainų chorą, kuris savo kalėdinėmis ir velykinėmis giesmėmis žavi panevėžiečius miesto bažnyčiose ir kitose viešose erdvėse. Dainuoti mokosi ir dailiaisiais meniniais darbais užsiimančios grupės dalyvės, o jų rankomis sukurti meniniai atvirukai ir papuošalai kasmet eksponuojami bendruose ASA renginiuose.

Aukštaitijos savišvietos akademijos (ASA) 2012-2013 mokslo metų uždarymo šventėje mintimis dalijosi J. E. Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas

Panevėžio kolegijoje nišą rado ir darbuotojų perkvalifikavimas

2013-2014 m. Panevėžio kolegijoje vykdomas projektas „Šiaurės Lietuvos aukštos kvalifikacijos specialistų naujų kompetencijų ugdymas“, per kurį paruoštos 25 naujos kvalifikacijos tobulinimo programos. Šiuose mokymuose ketina dalyvauti apie 1000 Panevėžio ir Šiaulių regionų aukštos kvalifikacijos darbuotojų iš 56 įmonių ir įstaigų.

Nuo 2013 m. Panevėžio kolegijoje veikia neformaliu būdu įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo sistema. Dirbantieji, įgiję tam tikrų kompetencijų neformaliojo švietimo sistemoje ar savišvietos būdu, jas galės paversti akademiniais kreditais, kurie gali būti užskaityti aukštojoje mokykloje. Tai galimybė per trumpesnį laiką ir pigiau įgyti aukštąjį išsilavinimą.

Tarptautikumui skatinti – nauja programa „Erasmus+“

Programoje „Erasmus“ nuo jos pradžios - 1987 m.- dalyvavo daugiau nei 3 mln. studentų. Nuo kitų metų ji taps naujos švietimui, mokymui, jaunimui ir sportui skirtos ES programos „Erasmus+“ dalimi. 2013 m. lapkričio 19 dieną ją patvirtino Europos Parlamentas.

Praeitais metais „Erasmus“ pasiekė naują rekordą: 2011–2012 m. suteikė galimybę daugiau nei 250 tūkst. studentų mokytis užsienyje arba atlikti praktiką užsienio įmonėje.

„Erasmus+“ sujungs visas dabartines ES švietimo ir mokymo programas („Erasmus“, „Erasmus Mundus“, „Comenius“, „Leonardo da Vinci“ ir „Grundtvig“). 2014–2020 m. „Erasmus+“ programai skirta 14,7 mlrd. eurų. Planuojama, kad šios lėšos padės daugiau nei 4 mln. žmonių studijuoti ar stažuotis užsienyje. Programa galės naudotis ir jaunimo lyderiai, sportininkai bei savanoriai.

2013 m. gruodžio 9 d. Europos Komisija patvirtino naująją Panevėžio kolegijos Erasmus+ programos chartiją. Šis dokumentas leis kolegijos bendruomenei dalyvauti visose naujos programos veiklose. Nuo 2013 m. gruodžio 13 d. organizacijos, norinčios 2014 m. gauti paramą pagal naująją Europos Sąjungos švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programą „Erasmus+“, gali pradėti rengti paraiškas. Programoje gali dalyvauti švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto sričių organizacijos. Nuo sausio mėn. pabaigos jos galės pradėti teikti elektronines paraiškas finansavimui gauti. Pavieniai asmenys teikti paraiškų savo vardu negali, todėl jie turi kreiptis į savo universitetus, kolegijas ar organizacijas.

Iš viso 2014 m. programai „Erasmus+“ numatyta 1,8 mlrd. eurų, kurie bus skirti: studentų, stažuotojų, mokytojų ir kitų švietimo srities darbuotojų, jaunimo mainuose dalyvaujančių jaunuolių, su jaunimu dirbančių asmenų ir savanorių judumo galimybės skatinti. Paraiškas dėl judumo mokymosi tikslais projektų galima teikti iki **2014 m. kovo 17 d.**;

švietimo, mokymo ir jaunimo įstaigų bei organizacijų ir įmonių partnerystei kurti ir gerinti.

dialogui remti ir surinkti informacijai, reikalingai, kad būtų reformuotos švietimo, mokymo ir jaunimo sistemos.

„Erasmus“ savaitėje dalyvavo dėstytojai ir darbuotojai iš Turkijos, Austrijos, Belgijos, Latvijos aukštųjų mokyklų

Jono Jablonskio atminimo įamžinimas Panevėžio kolegijoje

<<4

Būtų galima išvardyti dar daug pavardžių tų, kurie vienaip ar kitaip prisidėjo prie misterijos atsiradimo, bet esmė yra tai, kad mums pavyko – atkakli ir prasminga veikla davė rezultatą.

Garsiojo kalbininko, bendrinės kalbos tėvo ir Lietuvos nepriklausomybės šauklio Jono Jablonskio vardas mūsų lūpose skamba dabar kone kasdien, savo senelio auditoriją šių metų gegužės 24-ąją jau pamatė ir profesorius, europarlamentaras Vytautas Landsbergis, kitamet tikimės sulaukti ir Jono Jablonskio provaikiaičio Vytauto V. Landsbergio jaunesniojo vizito.

Viliamės, kad Jono Jablonskio auditorijos projektas bus varomoji jėga ir toliau tyrinėti mūsų kolegijos turtingą istoriją.

Įžvalgos: Panevėžio kolegija 2014-2020 metais

Šių metų sankirta tampa ir svarbių Europos Sąjungoje vykstančių procesų dalis. Europos Sąjungos šalys, tarp jų ir Lietuva, po ilgų derybų 2013 m. vasario 8 d. pasiekė susitarimą dėl 2014–2020 metų ES finansinės programos. Lietuva per 2014–2020 m. laikotarpį turėtų gauti daugiausiai ES struktūrinės paramos lėšų iš trijų Baltijos valstybių.

Sanglaudos politikai ateinančioje perspektyvoje bus skirta maždaug 25 mlrd. litų, tarp jų Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui apie 388 mln. litų. Taip pat apie 1,5 mlrd. litų bus skiriama Ignalinos atominės elektrinės uždarymui, apie 17,2 mlrd. litų kaimo plėtrai. Iš viso Lietuvai bus skirta apie 44 mlrd. litų, tai yra apie 4 mlrd. litų daugiau nei planuota. Skaičiuojama, kad ES parama sudarys maždaug 3,67 Lietuvos BVP.

Ko tikisi ir siekia Panevėžio kolegija? Kokie iššūkiai laukia aukštojo mokslo Lietuvoje ir Europoje?

Panevėžio kolegijos strateginis tikslas šiam periodui - didinti Panevėžio kolegijos konkurencinį pranašumą ir socialinę atsako-

mybę per sumaniąją specializaciją ir kokybės standartus atitinkančias studijas bei valdymą.

Tikslui pasiekti yra skiriamos 4 programos:

- Socialinės atsakomybės didinimas, stiprinant poveikį miesto, regiono ir šalies raidai.
- Tarptautiškumo stiprinimas aukštojo mokslo erdvėje.
- Bendruomenės kompetencijų įgyvendinti strateginį tikslą stiprinimas.
- Valdymo efektyvumo užtikrinimas.

Programose numatoma kelti studentų mokymosi pasiekimų ekonominę ir socialinę vertę, užtikrinant pažangią, aukščiausios kokybės studijų aplinką, būdus, turinį ir procesą. Stiprinant kolegijos bendruomenės MTEP veiklos partnerystę su darbo sektoriumi, kurti pridėtinę vertę kolegijai ir visuomenei. Vystyti strateginį bendradarbiavimą su įvairių lygių švietimo, verslo, valdžios, kitomis įstaigomis ir didinti kolegijos bendruomenės indėlį į Panevėžio miesto, regiono ir šalies pažangią raidą.

Kolegijos bendruomenė supranta, kad plėtojant dvikryptį tarptautinį dėstytojų, studen-

tų, darbuotojų judumą, būtina kurti jungtines studijų programas su kolegijos partnerėmis – užsienio aukštosiomis mokyklomis. Tuo būtu didinamas kolegijos tarptautinis svoris, matomumas ir žinomumas, rengiant ir įgyvendinant tarptautinius projektus. Didinti kolegijos žmogiškųjų išteklių konkurencingumą, stiprinant kolegijos bendruomenės strategines žinias ir veiklos kokybę bei diegti bendradarbiavimo modelius kolegijos viduje su socialiniais ir tarptautiniais partneriais. Užtikrinti kolegijos valdymo veiksmingumą, naudojant integruoto strateginio planavimo modelį, plečiant kolegijos tvirtą infrastruktūrą ir materialinę bazę.

Kokia bus kolegija 2020 m.?

Mūsų matymuose – tai moderni aukštoji mokykla, kurioje šalia vykdomų kokybiškų studijų ir mokslo taikomosios veiklos kartu su regiono darbdaviais sumanosios specializacijos pagrindu plėtojamos inovacijos. Dėstytojų kompetencijų ir studentų savirealizacijos galimybių plėtrai skirtos modernios auditorijos ir laboratorijos, praktinio mokymo, laisvalaikio ir užimtumo centrų erdvės tiek Lietuvoje, tiek kitų šalių partnerių institucijose.

Gerumo nebūna per daug

Panevėžio kolegijoje įsibėgėja įvairiausios akcijos ir renginiai, skirti tiems, kuriems labiausiai reikia mūsų paramos ir dėmesio, kartais gero žodžio (seneliams, likimo nukriausiesiems vaikams, neįgaliesiems ir t.t.). Įvairias akcijas pradėję socialinio darbo studijų programos studentai ir dėstytojai dabar į jas išmoko įtraukti ir kitų studijų programų studentus bei dėstytojus. Viena iš pirmųjų tokių akcijų pradėta vykdyti 2006 metais. Tai studentų turgelis „Lauknešėlis“, per kurį studentų išmonės dėka parinktos ir parngtos prekės buvo parduotos, o už surinktus pinigus buvo nupirkta, sukurta dovanėlių socialinę atskirtį patiriančioms suaugusiesiems ir vaikams. Pavienių nedidelių gerumo akcijų būta ir kitais metais, tačiau tokio masto kaip šiemet dar nebūta.

Šiais metais suvienijus jėgas su menų, pedagogikos, verslo vadybos studijų programų studentais, į veiklą įtraukus kolegijos dėstytoją ir režisierę Daivą Andrašūnienę akcijos ypač suintensyvėjo ir tapo matomos ne tik Medicinos ir socialinių mokslų, bet ir Verslo ir technologijų fakultete. Akcijos prasidėjo jau lapkričio viduryje. Lapkričio 18 d. vyko akcija „Studentiškas

lauknešėlis“, per kurią studentai pardavinėjo savo iškeptus pyragus, žolelių arbatas. Visi norintieji kolegijos darbuotojai bei studentai galėjo tų pyragų paragauti ir įsigyti, o pinigų buvo prašoma dėti į aukų dėžutes. Per abiejų fakultetų fojė vykusią akciją buvo surinkta beveik 1000 litų aukų. Už surinktas lėšas buvo nupirkta kanceliariinių priemonių, knygelių, kitų reikalingų daiktų.

Gruodžio 4-ąją į renginį „Baltojo angelo kalėdinis pasveikinimas“ buvo sukviesti Vaikų dienos centro, agentūros „SOS vaikai“, Caritas Vaikų užimtumo centro globojami vaikai. Į šventę atvyko per 100 vaikų. Menų katedros studentai (konsultavo dėst. D. Andrašūnienė) parodė pačių sukurtą muzikinę pasaką „Belaukiant Kalėdų“, su atėjusiais į šventę vaikais žaidė įvairius žaidimus, minė mįsles. Tadien vaikams buvo įteiktos ir kalėdinės dovanėlės.

Gruodžio 18 dieną dovanėles ir studentų parinktas sentencijas apie gyvenimo prasmę ir kalėdinių giesmių pynę Panevėžio kolegijos studentų choras dovanojo Šv. Juozapo globos namų, Betliejaus valgyklėlės lankytojams.

Panevėžio kolegija skaičių kalba

28 akredituotos studijų programos apie 1800 studentų, iš jų:

1206 moterys,

594 vyrai.

56 metai – vyriausiems 3 studentams;

0 vyrų neformalaus meninio ugdymo studijų programoje;

0 moterų elektros ir automatikos įrenginių studijų programoje;

248 darbuotojai, iš jų apie 150 dėstytojų;

apie 50 metų- toks dėstytojų amžiaus vidurkis;

72 m. - vyriausias darbuotojas;

22 m. - jauniausias darbuotojas;

534 – tiek panevėziečių lanko Aukštaitijos savišvietos akademijos (ASA) užsiėmimus;

3 bibliotekos, per 80 tūkst. leidinių;

420 - kompiuterių;

65% kolegijos ploto dengia Wifi 13000 el. laiškų gaunama per savaitę: - tik 3000 iš jų "gerų".

1800 m. kabelio kompiuterių technikai ištiesia per metus;

170 - socialinių partnerių;

65 - tarptautiniai partneriai;

per 5 mln. lt. investuota į praktinio mokymo bazę;

540 000 lt. išmokama stipendijų studentams per mokslo metus.

Kolegijos studentės vaišino visus aukojusius savo iškeptais pyragais

Į renginį „Baltojo angelo pasveikinimas“ susirinko per 100 įvairių labdaros organizacijų ir centrų globojamų vaikų.

Datos

1727 m. netoli dabartinių Panevėžio kolegijai priklausančių pastatų Nepriklausomybės a. šiaurinėje dalyje vienuoliai pijorai pastato bažnyčią, vienuolyną ir mokyklą – Panevėžio kolegiją. Tuo metu ji atliko aukštesnės (arba vidurinės) mokyklos funkcijas.

1768-1773 m. Panevėžio kolegijoje mokosi vėliau išgarsėjęs Lietuvos architektas, Vilniaus katedros ir Rotušės, Verkių ansamblio statytojas Laurynas Gucevičius.

1818-1824 m. Panevėžio kolegijoje mokosi vėliau tapęs garsiu kelių tiesimo ir tiltų statybos inžinierius, generolas Stanislovas Kerbedis.

1832 m. už 1831 m. sukilimo rėmimą pijorų vienuolynas ir mokykla Panevėžyje uždaromi.

1840 m. buvusio pijorų vienuolyno sode (dabar Klaipėdos g.1) pastatomas dviejų aukštų rūmas. Į jį iš Troškūnų perkeliama bajorų mokykla.

1858 m. bajorų mokykla perorganizuojama į gimnaziją, atliekamas pastato kapitalinis remontas.

1865 m. dėl mokytojų ir mokinių dalyvavimo **1863 m.** sukilime mokykla uždaroma.

1865-1872 m. buvusiame gimnazijos pastate veikia dviklasė apskrities ir pradžios mokyklos.

1872 m. tame pačiame pastate savo veiklą pradeda Panevėžio mokytojų seminarija.

1888 m. mokytojų seminarijai pastatomas naujas pastatas (dab. Klaipėdos g.3).

1906-1908 m. lietuvių kalbą seminarijoje dėsto Jonas Jablonskis.

1915 m. mokytojų seminarija uždaroma ir su dalimi turto evakuojama į Mstislavlj. Ten tokiu pavadinimu veikia iki 1918 m.

1921 m. senajame seminarijos pastate Klaipėdos g.3 vėl įkuriama mokytojų seminarija, Panevėžyje J. Balčikonio rūpesčiu pradėjusi veikti 1919 m.

1936 m. lietuviškoji mokytojų seminarija, parengusi nepriklausomai Lietuvai daugiausiai pedagogų, antrą kartą uždaroma, jai priklausiusiose patalpose įsikuria amatų mokykla, veikusi iki II pasaulinio karo.

1944-1949 m. Klaipėdos g.3 veikia geležinkelininkų mokykla Nr.2.

1949-1951 m. pastate įkurdinama speciali amatų mokykla.

1951-1960 m. pastate veikia Panevėžio žemės ūkio mechanizacijos mokykla Nr.2.

1960 m. pastate veiklą pradeda Panevėžio politechnikumas, vėliau tapęs aukštesniąja technikos mokykla.

2002 m. senuosius seminarijos pastatus (Klaipėdos g.1 ir Klaipėdos g.3) perima valdyti Panevėžio kolegija, kuri susikūrė sujungus Panevėžio aukštesniąją technikos, Panevėžio Andriaus Domaševičiaus aukštesniąją medicinos ir Rokiškio aukštesniąją pedagogikos mokyklas.

Sustabdytos akimirkos

Tradicioniai studentų Bravo apdovanojimai

Prof. V. Landsbergis nusifotografavo su kolegijos studentais ir dėstytojais - misterijos „Nubudom kalbos geležį“ dalyviais

Prof. V. Landsbergis kolegijoje dalijo autografus ant savo knygy

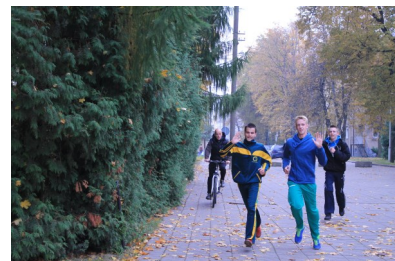
Kolegijos dėstytojų, darbuotojų projekto „Šiaurės Lietuvos aukštos kvalifikacijos specialistų naujų kompetencijų ugdymas“ stažuotė Ispanijoje, DECROLY profesinio ir aukštojo mokslo centre

Oficialus praktinio mokymo centro atidarymas rugsėjo mėn.

Panevėžio kolegija—aktyvus mugės „EXPO Aukštaitija“ dalyvis

Tradicinis bėgimas „Istorijos žiedu“

Pirmakursių krikštynų akimirkos

Praktinio mokymo centrą apžiūrėjo Panevėžio „Rotary“ klubo nariai

Tradicinė kolegijos sveikų dantų savaitė pirmą kartą vyko naujame Praktinio mokymo centre

Tekstus rašė: Deimantė Končiuvienė, Vytautas Paliukas, Gema Umbrasienė, Stanislava Stanevičiūtė, Vilija Raubienė

Nuotraukos iš kolegijos archyvo ir internetinių šaltinių: <http://www.pavb.lt/lt/straipsnis/1578-eliziejus-liutkevicius>; [http://lt.wikipedia.org/wiki/Juozas_Bal%C4%8Dikonis_\(1885\)](http://lt.wikipedia.org/wiki/Juozas_Bal%C4%8Dikonis_(1885))

REDAKcinė KOLEGIJA

Vyr. redaktorė

Vilija
RAUBIENĖ

Kalbos redaktorė

Audronė
MIKALAUŠKAITĖ

Maketuotojos

Simona Kielaitė, Ineta Puč-
kytė, Ingrida Beliauskaitė,
Toma Kvėdaraitė, Lauryna
Pazukaitė, Julija Popova

2013 m. gruodis, Nr. 3 (9)

Klaipėdos g. 3, Panevėžys
(8 45) 465 496
karjera@panko.lt